

2024. szeptember 21. Tápió-mente - a lengyelek nyomában

Hűvösen indult ez a szeptemberi kirándulás napja, de végül nem csak a nap sugarai melegítettek bennünket, hanem az a rengetek emberszeretet is, amit ezen az egynapos kiránduláson kaptunk. 7 óra után pár perccel indultunk Érdről Diósdra felvenni a tagtársak másik felét.

A jó kedvű programok Tápiószelén kezdődtek a Virágmag Kft. udvarán, amit itt mindenki csak Selektának hív, ahol Botka Gabriella és Szemők György fogadott minket Walter Irén és Gócsáné Dr. Móró Csilla és Urbán Erzsébet, tagtársunk, társaságában, illetve csatlakozott hozzánk Németh Csaba a farmosi általános iskola történelemtanára és Velkei Ferenc a nagymegyeri 23-as számú cserkészcsapatot képviselve. Pogácsát és vizet kaptunk fogyasztásra, ami nagyon jól esett a hűvös őszi reggelen. Itt György és Gabriella mondott előzetesen pár szót az üzemről és az emléktáblákról, majd Irénke is megosztott velünk előljáróban pár gondolatot édesapjáról. Ezt követően koszorúztunk az épület falánál található Josef Marian Czmyr Walter József, menekült lengyel katona, tanár, hegedűművész, a Tápiómente Együttes alapító primása emléktáblájánál, lányával Walter Irénnel, Sebestyénné Majchrowska Ewával, Temesvári Gáborral és Vernyik Anettel. A mellette álló tábla is fontos az egyesület szempontjából, mely annak állít emléket, hogy a II. világháború idején Magyarországra érkezett lengyel katona-menekültek közül erre a településre érkezett hétszáz, itt a Selektában éltek, amíg nem indultak tovább Jugoszlávián keresztül, hazájuk szabadságának kivívásáért folytatott küzdelemre. A megemlékezés részeként elénekeltük a magyar himnuszt és hárman megpróbálkoztunk a lengyel himnusszal is. A tápiószelעי Kisboldogasszony templomban Gócsáné Dr. Móró Csilla tartott előadást Tápiószeléről, különös tekintettel a lengyel vonatkozásokra és a Blaskovich család történetéről. Megtekinthettünk egy festményt, amit egy lengyel katona festett hálából. Ezt az oltár mögött tárolják. Ugyanitt a templomban áll egy emléktábla az itt imádkozó lengyel katonák emlékére. Gócsáné Dr. Móró Csilla készült nekünk ajándékkal is, mégpedig a város 2009-ben kiadott helytörténeti emlékkönyvével.

A Blaskovich Kúriamúzeumban kiváló tárlatvezetést kaptunk a tulajok történetéről. A tárlatvezetést az ebédlőben kezdtük ahol a Zsolnai étkészlet mellett Blaskovich György és János vadászszákmányai és megmaradt eredeti bútorai láthatóak, akik édesapjuk halála után 1912-ben költöztek be a kúriába. Az empire stílusú szalonban, olyan híres festők munkái láthatóak, mint Kisfaludy Károly és Barabás Miklósé. A nappali szoba, mely korábban hálószoba volt, egyik érdekes darabja, a ládaszekrény, mely öt láda egymásra pakolt egységéből áll. A dolgozószoba könyveszekrényei méltóságteljesen őrzik az egykori tulajdonosok könyveit, de mégis van egy könyv közülük, ami kiemelkedik, mégpedig az 1623-ban nyomtatott könyvet, amit Pázmány Péter írt *Igazságra kalauzolja* címmel. A történeti szobának keresztelt helyiségben megtekinthettük a 300 darabból álló pipagyűjtemény egy része tájékből készült, és ez Magyarország második legnagyobb pipagyűjteménye. Még itt kapott helyet a fegyver- és lószerszámgyűjtemény egy része, mely a Kincsemnek szentelt szobában is folytatódik. A veretlen versenyló emlékére azért is van itt kiállítás, mert a tápiószentmártoni ménesben született. Az utolsó hely, egy folyosó volt, ami egy különös erdélyi vadászat emlékeit őrzi, hiszen, Blaskovich György két golyóval három medvét terített le. A medvék bőre és koponyája is itt látható. Itt is nagy szeretetben volt részünk, mindenki kapott egy kis ajándéksomagot a múzeum prospektusaiból kaptunk válogatást.

Tápiógyörgyén a helyi művelődési házban fogadtak minket pogácsával, kávéval, teával és vízzel. Itt Németh Csaba tartott vetítést az itt elszállásolt 400 lengyel katonáról, az előadás végén pedig féltucat személyes beszámolót is felolvasott a helyiektől és a lengyelektől egyaránt, ami igazán élővé tette ezeket a történeteket. Németh Csaba azt is megosztotta velünk, hogy ő rendszeresen adja szorgalmi feladatul a diákjainak a környéken lévő emlékhelyek felkeresését, amit a diákok szívesen tesznek meg és örök élménnyel térnek vissza. Együtt átsétáltunk a Szent Anna templomba és a belső tér megtekintettük és Németh Csaba néhány gondolatot osztott meg Tápiógyörgye történetéről újra kitérve a lengyelekre. A templom falán Bazsóné Megyes Klára megkoszorúzta a táblát, ami az itt elszállásolt négyszáz lengyel katonának állít emléket, akik itt sírtak és imádkoztak hazájukért 1939-ben.

Nagykátán Palkó Marcsi lángos sütődéjében álltunk meg enni. Mindenki nagyon jól lakott a lángossal, ami nagyon finom is volt.

Utolsó megállónk Tápióbicske volt, itt az 1849. április 4-ei ütközetre emlékeztünk, ahol a résztvevő lengyelekre is megemlékeztünk az emlékműnél. A császári hadsereg két lovasdandárát támadta meg Klapka György I. magyar hadtest dandárai. Felső-Tápiónál a III. magyar hadtest is csatlakozott. Kiss Pál, Leiningen-Westerburg Károly alezredek vezette rohamok sikerrel jártak. Az emlékműnél Temesváriné Bíró Ágota és Vernyik Orsolya helyezték el az egyesület koszorúját. Ezt követően, Súlysápra végül nem mentünk, el hanem hazajöttünk.

Ez az egynapos tanulmányút is nagyon tartalmas volt, mind információkat tekintve, mind az emlékek felidézését követő érzelmeket tekintve.

Köszönet a segítőknek: Walter Irénkének, Botka Gabonak, Szemők Györgynek, Urbán Erzsinek, Gócsáné Dr. Móró Csillának, Németh Csabának, a györgyei Torockó Egyesület tagjainak, Velkei Ferencnek. És persze Szabó László gépkocsivezetőnknek.

2024.09.23.

Bazsóné Megyes Klára

Vernyik Anett